Ἔτος ΙΕ'. Ἐν Ἀθήναις 12 Σεπτεμβρίου 1902 Ἀριθ. 246

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου Ἐσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.	ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	«Ἀναπλάσεως» καὶ «Ὀρθοδοξίας» ὁδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ ἐπὶ τοῦ πολυκρότου περὶ τῶν βάσεων τῆς πίστεως βιβλίου τοῦ Ἄγγλου Πρωθυπουργοῦ A. J. Balfour πρόλογος τοῦ περιφήμου Γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ Ferdinand Brunetière, ὑπὸ Ἀδριανοῦ Ν. Ἀμβράζη.— Μιχαὴλ Ι. Γαλανοῦ, Λόγοι εἰς τὰ Εὐαγγέλια τῶν σπουδαιοτέρων ἑορτῶν καὶ τοὺς Βίους τῶν κατ' αὐτὰς πανηγυριζομένων Ἁγίων.— Ὁ καταρτισμὸς τῆς νέας Ἱερᾶς Συνόδου, ὑπὸ Μ. Ι. Γαλανοῦ. — Διὰ τὰ Χρυσοστομικά.

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

A. J. BALFOUR

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

τοῦ περιφήμου Γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ

FERDINAND BRUNETIÈRE

Δ'.

Ὁ κ. Kidd φροντεῖ ὅτι «τὸ διακριτικὸν στοιχεῖον τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε ἡ κοινωνικὴ πρόοδος πραγματοποιουμένη ὑπὸ τοῦ εἴδους διὰ μέσου τῶν αἰώνων». Προστίθησιν, ὅτι «τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς προόδου ταύτης εἶνε αἱ σχέσεις τοῦ ἀτόμου πρὸς τὴν κοινωνίαν», προσέτι δέ, «ὅτι τὰ κοινωνικὰ συστήματα, τὰ νομιμώτατα, εἶνε ἐκεῖνα, ἐν οἷς ἡ πραγματικωτέρα ἐξάρτησις τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τῶν συμφερόντων τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ συνδυάζεται πρὸς τὴν ὑψίστην ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ». Ταῦτα εἶνε αἱ ἰδέαι, ἃς ὁ Αὔγουστος Comte καὶ ὁ Herbert Spencer κατέστησαν ἡμῖν συνήθεις καὶ οἰκείας. Αὐτοὶ οὗτοι, οἵτινες, ὡς ἡμεῖς, δὲν πιστεύουσιν, ὅτι ἡ πρόοδος εἶνε σταθερὰ παντοχοῦ καὶ συνεχής, καὶ δέχονται ὅτι καὶ διακοπὴ αὐτῆς δύναται νὰ ἐπέλθῃ καὶ παλινδρόμησις, εὐχερῶς θέλουσι συμφωνήσει πρὸς τὸν κ. Kidd, ὅτι ἐν πάσαις ταῖς περιστάσεσι, καθ' ἃς ἡ ὀπισθοδρόμησις δὲν ὑπῆρξε καθαρῶς τυχαία, κακῶς μὲν ἐξελέξατο τὰ ἑαυτῆς μέσα, ἀλλὰ πάντοτε ἔσχεν ὡς ἀντικείμενον, καθὼς καὶ ἡ πρόοδος, τὴν τροποποίησιν τῶν σχέσεων τοῦ ἀτόμου πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἧς τοῦτο ἀπετέλει μέρος. Καὶ οἱ κοινωνισταὶ τῶν ἡμετέρων χρόνων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτοῦσι, παρ' ὅλην τὴν ἀντίθεσιν, εἰς ἣν διατελοῦσιν ἐξ αὐτῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ συγκεντρωτικοί, οἱ ῥέποντες εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπορρόφησιν τοῦ ἀτόμου, ἀφ' ἑτέρου δ' οἱ ἀναρχικοί, οἱ ὁρμῶντες εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ κράτους διὰ τῆς τοῦ ἀτόμου χειραφετήσεως. Τὸ ζήτημα δι' αὐτούς, ὡς καὶ δι' ἡμᾶς, εἶνε τὸ συνδιαλλάξαι «τὴν πραγματικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς τὴν «ὑψίστην ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀτόμου», ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ ταύτῃ δι' αὐταύς τε καὶ δι' ἡμᾶς αὐτὸ κοινωνικὸν ζήτημα εἶνε ζήτημα ἠθικόν».

Πῶς ἐν τούτοις ἐπιτευχθήσεται ἡ διαλλαγὴ αὕτη; ἤ, ἐν ἄλλαις λέξεσι, πῶς ἄτομον, ὅπερ «ἐξαρτᾶται ἐξ ἑαυτοῦ», θὰ θελήσῃ ἵνα θυσιάζῃ τι τῶν ἑαυτοῦ εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον, ὄχι μόνον τῶν συγχρόνων γενεῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑστέρων, ὄχι μόνον τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπιλοίπου ἀνθρωπότητος; Βεβαίως τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον δὲν εἶνε ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ τὸν πείσῃ. «Ὡς πρὸς τοῦτο, ἔγραφε νεωστὶ ἕτερος συγγραφεύς (1), μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Kidd, ὀλίγον μᾶς ἐνδιαφέρει τί ἐντὸς 900 ἐτῶν θέλει συμβῇ. Θὰ εἴμεθα δὲ ὑπόχρεοι νὰ στερηθῶμεν, ἔστω καὶ ἑνὸς κάδου ἀνθράκων, ἵνα τὰ ἀνθρακωυχεῖα ἡμῶν διαρκέσωσι μίαν ἔτι γενεάν;» Ἢ θὰ πειραθῇ τις νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν ὀρθὸν λόγον, ὅπως καταπείσῃ τοὺς πάσχοντας, ὅτι εἶναι «λογικὸν» νὰ ὑποφέρωσιν ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα; Τὸ ἴδιον ἡμῶν λογικόν, ἔξω τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν διανοούμενον, δὲν δύναται

(1) Εἶναι ὁ κ. W. Hurrell Mallock, συγγραφεὺς βιβλίου «Περὶ τῆς ἀξίας τῆς ζωῆς», ὅστις λίαν καινὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ ἐπεκροτήθη, καὶ μόνος ἐτόλμησε νὰ προτείνῃ, ἐξ ὅλων τῶν παραπτόντων ἡμᾶς ζητημάτων, τὸ ἐπιφορτίστερον ἴσως: «Τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ πόθεν ὁ ἱερὸς χαρακτήρ, ὃν ἀπονέμομεν αὐτῇ;»

νὰ δεχθῇ παρὰ ὅτι εἶνε δικαίωμά μας νὰ ἐπιζητῶμεν μόνον τὸ ἴδιον συμφέρον, ἐκτὸς ἐὰν ὁ κίνδυνος ἦνε ἀνώτερος ἀπὸ τὸ κέρδος. Ὁ ὀρθὸς λόγος ἱδρύει καὶ διδίσκει τὸν ἐγωϊσμόν. Καὶ κατὰ τὸν Kidd «πάντα τὰ συστήματα καὶ πᾶσαι αἱ μέθοδοι, αἱ ἐπιζητήσασαι ἐν τῇ τῶν πραγμάτων φύσει λογικὴν καὶ παγκόσμιον ἐπικύρωσιν καὶ ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἐν ταῖς πεπολιτισμέναις κοινωνίαις, ὁμοίως ἀπέτυχον. Αἱ ἀπόπειραι αὐτῶν πᾶσαί εἰσιν ἐναντίαι τῆς ἐπιστήμης, οὖσαι κατὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου. Ὁ Θετικισμός, ὡς καὶ τὰ ἄλλα συστήματα, καὶ μάλιστα οὗτος, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, πλέον ἢ τὰ ἄλλα συστήματα, ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ». Ἰδοὺ ὅ,τι ἐστὶ σαφές! καὶ διὰ τοὺς «ὀρθολογιστὰς» ἰδοὺ ὡραῖον πρὸς μελέτην θέμα! Ὁ ὀρθὸς λόγος ἔχει τόσον ὀλίγας πρὸς τὴν ζωὴν σχέσεις, ὥστε, εὐθὺς ἅμα πειραθῇ τὴν διακανόνισιν αὐτῆς, ταράττει καὶ συγχίζει αὐτήν! Ἐὰν ἀφιέμεθα εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ ὀρθολογισμοῦ, αὗται θὰ ἐχρησίμευον μόνον «ἵνα μᾶς καταστήσωσι σκληροὺς καὶ ἀπανθρώπους»· ἐὰν δὲ κατὰ βάθος δὲν εἴμεθα τοιοῦτοι, ἐὰν εἰσέτι ἐσμὲν δεκτικοὶ θυσίας, ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρνήσεώς τινος, ἐὰν πάντοτε πιστεύωμεν εἰς τὸ δυνατὸν τῆς κοινωνικῆς προόδου, τὸ ὀφείλομεν μόνον εἰς ἐκεῖνο «τὸ ἀντορθολογιστικόν», ὅπερ ἐν ἡμῖν ἐπιζῇ.

Δὲν θὰ παρακολουθήσω πλεῖον τὸν κ. Kidd, τὸν δὲ Πρόλογον τοῦτον βεβαίως δὲν ἔγραψα διὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀρνηθῶ, ὅτι αἱ ἰδέαι του ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰς τοῦ κ. Βάλφουρ; Πρό τινων ἐτῶν ὁ ὀρθὸς λόγος διεξεδίκει ὑπέρτατον κῦρος ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις πράγμασιν. Ἀλλ' ἤδη τὰ ὅριά του περιεστάλησαν, ἡ δὲ θρησκευτικὴ πίστις ἀναγνωρίζεται ὡς ὁ βεβαιότερος καὶ ἀποτελεσματικώτερος παράγων τῆς ἐπ' ἀγαθῷ κοινωνικῆς ἐξελίξεως. Καὶ κατὰ τὸν Kidd: «τὸ ἔργον τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐξελίξει εἶνε τὸ παρασχεῖν ὑπερφυσικὸν κῦρος πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν πρόοδον ὅρων, ὅρων· δι' οὓς δὲν ὑπάρχει κῦρος λογικόν». Συμπέρασμα, ὅπερ αὐτὴ ἡ ἱστορία ὑπαγορεύει ἡμῖν. Τοῦτο δὲ ἐξάγομεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐν οὐδενὶ χρόνῳ, καὶ οὐδαμοῦ εἰδέ τις κοινωνίαν ἀληθῶς πεπολιτισμένην, μὴ θεῖαν ὑπὸ ὑπερφυσικὸν κῦρος τὰς ἐνεργείας τῆς τελειοποιήσεως ἑαυτῆς. Ἰδοὺ θέμα ἄξιον πολλῆς μελέτης καὶ σκέψεως! Οἱανδήποτε καὶ ἂν ἔχωσι γνώμην περὶ «τοῦ μέλλοντος τῶν Θρησκειῶν», δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀποκλείσωσι τὸ «εἰπὲρ λόγον» ἐκ τῶν πηγῶν τῆς γνώσεως αὐτῶν. Καὶ τίς θὰ ἤλπιζεν, ὅτι μετὰ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἔτη ὁ ἀγὼν τοῦ «ὀρθολογισμοῦ» ἔμελλε νὰ καταλήξῃ ἐνταῦθα; Καὶ ὅμως τοιαύτη εἶνε ἡ γνώμη τοῦ Συγγραφέως τῆς Κοινωνικῆς Ἐξελίξεως. Καί, ἵνα μηδὲν περὶ τῆς ἐμῆς εἴπω γνώμης, τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ τοῦ συγγραφέως τῶν Βάσεων τῆς Πίστεως.

Κατὰ μετάφρασιν **Ἀδριανοῦ Ν. Ἀμβράζη.**

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΟΜΙΛΙΑΙ

ΕΙΣ

ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΡΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΙΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΥΤΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ὁμιλία εἰς τὴν Σύναξιν τοῦ Τιμίου καὶ Ἐνδόξου Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Καὶ πάλιν εἰς πανήγυριν καὶ ἑορτὴν λαμπρὰν μᾶς ἐπροσκάλεσεν ἡ μήτηρ Ἐκκλησία. Ὄχι τόσον πρὸς τιμὴν ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ σημερινὴ πανήγυρις, ἀλλὰ δι' ἰδικήν μας. Διότι Ἰωάννης ὁ υἱὸς τῆς Ἐλισάβετ, ὁ Προφήτης, Πρόδρομος καὶ Βαπτιστής, ὁ σήμερον ἑορταζόμενος, τὸ ἐγκώμιόν του ἔλαβεν ὑπέρλαμπρον. ἐκόμη πρὶν ἢ γεννηθῇ. Ἀπὸ ποῖον; Ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν Γαβριήλ. Πότε; Ὅταν ἐφάνη εἰς τὸν Ζαχαρίαν τὸν πατέρα του, ὅπως τοῦ ἀναγγείλῃ, ὅτι ἡ γυναῖκά του ἡ Ἐλισάβετ θὰ συλλάβῃ καὶ θὰ γεννήσῃ εἰς αὐτὸν υἱόν. Ποῖον δὲ ὑπῆρξε τὸ ἐγκώμιον; Πολλοί, εἶπεν ὁ ἄγγελος. Θέλουν χαρῆ διὰ τὴν γέννησίν του. Διότι θὰ ἦνε μέγας καὶ πολύς, καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του θὰ ἦνε πλήρης Πνεύματος ἁγίου, καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ θὰ φέρῃ εἰς τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ. Κ' εἰς μὲν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δύναμιν θὰ ἐνθυμίζῃ τὸν Προφήτην Ἠλιοῦ· τοῦ δὲ Κυρίου Πρόδρομος, θὰ ἑτοιμάσῃ τὸν λαόν του δι' αὐτόν.

Ἀλλὰ καθὼς εἰς τοὺς μεγάλους ἄνδρας, τοὺς ὑπερλάμπρους, τοὺς ὀνομαστούς, πολλοὶ τονίζουν ὕμνους, τοιουτοτρόπως κ' εἰς τὸν Πρόδρομον πολλὰ ἐπλέχθησαν ἐγκώμια. Μὲ ἔμπνευσιν ὄχι ἀπὸ τὴν γῆν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξυμνοῦνται, ὅταν φθάσωσιν εἰς ἡλικίαν ἀρκετήν· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου τὸ δεύτερον ἐγκώμιόν του ἔλαβεν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ πατρικοῦ του στόματος, ὁπόταν βρέφος ἦτο, ὀκτὼ ἀκόμη ἡμερῶν. Καὶ πῶς ἐγκωμιάσθη; Προφήτης τοῦ Ὑψίστου καὶ τοῦ Κυρίου Πρόδρομος ὀνομασθείς.

Οὐδὲ ἐστάθησαν οἱ ἔπαινοι ἕως ἐδῶ. Ὦ Ὅμηρε, σιώπησε Καὶ Πίνδαρε, τὴν λύραν ῥίψε. Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ θεῖον στόμα του ἀνοίγει, μέγα ἐγκώμιον νὰ ψάλῃ, πρὸ τοῦ ὁποίου ὠχριοῦν οἱ ἄριστοι τῶν στίχων σας καὶ ὕμνων σας. Ἄς τὸ ἀκούσωμεν λοιπόν. Καμμιὰ μητέρα, λέγει, δὲν ἐγέννησε παιδί, ποῦ νὰ ἐδείχθη μεγαλήτερον ἀπὸ τὸν Ἰωάννην. Ὥστε, ἐὰν μαζεύτῃς ὅλους τοὺς σοφούς, τοὺς στρατηγούς τοὺς ἥρωας, τοὺς ῥήτορας, τοὺς κυβερνήτας, καὶ προφήτας ἔτι, ἀκόμη καὶ τοὺς βασιλεῖς, ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὰ μεγαλήτερα κατώρθωσαν καὶ ἔσυραν τὴν δόξαν ὄπισθεν τοῦ θριαμβευτικοῦ των ἅρματος, κανένας των δὲν εἶνε ἴσος πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον σήμερον πανηγυρίζει ἡ ἁγία καὶ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία.

Ὑπῆρξε τοῦ Κυρίου Πρόδρομος, γνησία καὶ πιστὴ του

προεικόνισις. Τοῦτο καὶ μόνον ἤρκει νὰ τῷ πλέξῃ ἔξοχον τὸν στέφανον. Ἄλλοι ἀνέλαμψαν ὡς ἄστρα· ἐκεῖνος ἔλαμψεν ὡς τοῦ ἡλίου ἡ αὐγή. Οἱ πόδες του προδιεχάραξαν τὸν δρόμον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τόσον ἐξετέλεσε πιστὰ τὸ ἔργον του ὥστε μερικοὶ κατήντησαν νὰ τὸν νομίσουν ὅτι αὐτὸς θὰ ἦτο ὁ Χριστός.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο παρὰ δοῦλός του Καὶ ταῦτα τὰ ἀναφαλόγησε καὶ τὸ ἐκήρυξεν ἐ ἴδιος. Ἐνῷ ὁ κόσμος ἔτρεχε νὰ βαπτισθῇ ἀπὸ αὐτόν, καὶ εἰς αὐτὸν προσέφερε τιμὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἀγάπην, ἐκεῖνος ἔψαλλε καὶ ἐγκωμίαζεν Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔμελλε κατόπιν του νὰ ἔλθῃ. Καὶ ὅταν ἐπεφάνη παρὰ τὰ ὕδατα τοῦ Ἰορδάνου, τοῦ Ἰωάννου ἡ χαρὰ ὑπῆρξε πλήρης Διατί; Διότι ἤρχισεν ἡ ἐπισκίασις ἡ ἰδική του, διότι ἔμελλε νὰ ἐλαττώνεται καὶ νὰ σμικρύνεται καὶ νὰ ἐγκαταλείπεται αὐτός, ἐνῷ θὰ ηὔξανε καὶ θὰ ἐκραταιώνετο καὶ θ' ἀνυψώνετο τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ ἑαυτός του δὲν τὸν ἐνδιέφερε διόλου. Οὔτε διὰ τὰ καλὰ τοῦ κόσμου ἔδιδε πεντάραν. Ζωή του, πόθος, ἔρως του ὑπῆρχεν ὁ Χριστός. Καὶ ἔζησε καθὼς Ἐκεῖνος. Μὲ τὴν πτωχείαν τὴν αὐτήν, μὲ τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν, μὲ τὸν αὐτὸν τοῦ βίου τρόπον. Μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν νὰ κλίνῃ· μετάνοιαν κηρύττων, καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἀγάπην, καὶ φιλανθρωπίαν, κ' ἐλεημοσύνην, καὶ βασιλείαν οὐρανῶν· ταπεινὸς ἐν μέσῳ τῶν μικρῶν· ἄφοβος κ' ἐλευθερόστομος ἐνώπιον τῶν δυνατῶν· γεμάτος ἀπὸ ζῆλον, ἀπὸ φλόγα, ἀπὸ αὐτὰ πάρνησιν. Ἐκεῖνον, ποῦ προηγγείλε καὶ ἐμιμήθη· ὄχι μόνον εἰς τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν θάνατον. Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ κατέφαγε τὸν δοῦλον, ὅπως καὶ τὸν Κύριον. Κ' ἡ κεφαλή του ἡ σφαγεῖσα ἐχάρχεν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὴν μνήμην του τὸ ἄριστον καὶ πλέον ἀνεξάλειπτον ἐγκώμιον.

Ἰδοὺ λοιπὸν διὰ ὁποῖον ἅγιον ἤνοιξαν σήμερον αἱ θύραι τῶν ναῶν μας. Ἰδοὺ διὰ ποῖου τὴν πανήγυριν χαρμόσυνα σημαίνουν σήμερον οἱ κώδωνες αὐτῶν. Ἰδοὺ ποῦ χρεωστεῖται ἡ εὐσεβὴς αὐτή μας σύναξις. Εἷς χιλιάδας σήμερον ναῶν, παντοῦ τοῦ Ὀρθοδόξου κόσμου, ἑκατομμύρια προσέρχονται ἀπὸ πρωΐας, μὲ ὅλην τὴν φαιδρότητα καὶ χαρμονὴν πανηγυρίζοντα. Κ' ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος, ὁπόταν ἦτο εἰς τὴν γῆν, μ' ἀκρίδας καὶ μὲ μέλι ἄγριον ἐτρέφετο, καὶ καταφρονεμένον εἶχε φόρεμα, καὶ ζώνην εὐτελῆ, κ' εἰς τὰς ἐρήμους ἐκοιμᾶτο, τοὺς πανηγυριστάς του ἔλαβε διὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ καλόβας καὶ παλάτια, κ' εἰς αἴσχος τῆς Ἡρωδιάδος βασίλισσαι θεοσεβεῖς γεραίρουν τώρα καὶ τιμοῦν κ' ἐπικαλοῦνται μὲ ταπείνωσιν τὸν μέγαν Βαπτιστὴν καὶ Πρόδρομον.

Κι' ὁμοῦ μὲ τὴν πανήγυριν τῆς γῆς ἀκούεται καὶ ἡ πανήγυρις τοῦ οὐρανοῦ. Χοροὶ ἁγίων, καὶ δικαίων, καὶ ὁσίων, καὶ μαρτύρων, καὶ ἀγγέλων τάγματα συγχαίρουν σήμερον τὸν Ἰωάννην, καὶ ὕμνοι ἀντηχοῦν ἐκεῖ ἐπάνω, τοὺς ὁποίους οὐδὲ ὀνειρεύθηκεν ἡ γῆ, καὶ περιχαρὴς ἡ μήτηρ του τὸν καμαρώνει, καὶ ὁ πατήρ του τὸν ἀσπάζεται, καὶ αὐτὸς ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς προΐσταται εἰς τὴν ὑπέρλαμπρον αὐτὴν πανήγυριν· ὄχι μονάχα τὴν οὐράνιον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπίγειον. Διότι εἶνε πανταχοῦ παρών, ὡς καὶ ἐδῶ εἰς τὸν ναόν μας καὶ ἐν μέσῳ τῆς συνάξεώς τῆς ἰδικῆς μας. Ἂς κορυφωθῇ λοιπὸν ἡ ἀγαλλίασίς μας, καὶ κύματα χαρᾶς ἂς πλημμυρήσουν τὰς καρδίας μας. Εἷς τοὺς ναούς μας εὑρεθῆ λαμπρότερα παρὰ ἂν εἰς παλάτια συνηθροιζόμεθα, καὶ αἱ διασκεδάσεις αἱ βασιλικαὶ δὲν εἶνε τίποτε ἐμπρὸς εἰς τὴν ἁγίαν μας αὐτὴν καὶ ἱερὰν πανήγυριν. Μηδὲ νὰ εἰπῆτε ὅτι εἶνε καὶ πτωχοὶ ἐδῶ, καὶ ἄνθρωποι ὅλως διόλου ἀφανεῖς, μικροί, ἀσήμαντοι, χωρὶς κομμίαν λάμψιν κοσμικήν, ποῦ εἰς κομμίαν αἴθουσαν πλουσίαν δὲν θὰ εἴχαν εἴσοδον, ἀλλὰ θ' ἀπεδιώκοντο μ' ὀργὴν καὶ καταφρόνησιν. Πτωχὸν εἶπες; Καὶ τὸν Ἰωάννην εἶπες. Ἄστεγος εἶνε ἐδῶ κανείς, καὶ ἀνυπόδητος, καὶ ἐντελῶς στερούμενος, μὲ ἕνα μόνον φόρεμα, κουρελιασμένον καὶ αὐ ό; Τοιουτοτρόπως ἦτο καὶ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον σήμερον καὶ οὐρανὸς καὶ γῆ πανηγυρίζουν. Τί πρὸς τὸν Θεὸν τὰ ἔξω; Δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ σῶμα, οὔτε εἰς τὸ ἔνδυμα, ἀλλ' εἰς τὸν χαρακτῆρα, εἰς τὸ ἦθος, εἰς τὸν νοῦν, εἰς τὴν ψυχήν Καὶ ναί μὲν δὲν καταφρονεῖ τὸν πλούσιον, ἀλλ' ἐπιβλέπει μᾶλλον ἐπὶ τὸν πτωχόν. Ὅ,τι καταπατεῖ ἡ ἀνθρωπίνη ματαιότης Ἐκεῖνος τὸ προσδέχεται. Καὶ ὅταν ἡ πτωχεία ἦν' ἐνδεδυμένη πίστιν, καὶ ἐλπίδα, καὶ ἀγάπην, καὶ μετάνοιαν, καὶ συντριβὴν καρδίας, καὶ κατάνυξιν, ἐνώπιον τῆς θείας ἐκτιμήσεως εἶνε ἀπείρως περισσότερον λαμπρὰ καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ στέμμα τὸ βασιλικόν.

Τιμὴν ἔχεις; πρόστρεξε ἐδῶ. Θὰ τὴν αὐξήσῃς. Τιμὴν δὲν ἔχεις, ἀλλὰ καταφρόνησιν; Καὶ πάλιν πρόστρεξε ἐδῶ, ἐκείνην νὰ προτλάβῃς, ἀπὸ ταύτην νὰ ἀπαλλαγῇς. Μέσα εἰς τὰ παλάτια πολλοὺς θὰ εὕρῃς, οἱ ὁποῖοι, ἔνδοξοι, ἐπίσημοι, λαμπροί, εἰς τὸ φαινόμενον, εἶνε γεμᾶτοι πράγματι μὲ ἀθλιότητα πολλὴν. κ' ἐλεεινότητα. Ὅπως τὸ ποτῆρι ἢ τὸ πιάτον, τὸ ἐξωτερικῶς πλυμένον, τὸ ἐσωτερικῶς ἀκάθαρτον. Ὅπως ὁ τάφος, ὁ ἀσβεστωμένος ἔξωθεν, ὁ ἔσω πλήρης δυσωδίας. Ἀλλὰ διὰ ὅσους εἰς τὸν ναὸν προτέρχονται μὲ πίστιν κ' εὐσεβῆ διάθεσιν, ἐκλείπει κάθε ὄνειδος κ' εὐτέλεια καὶ ἀτιμία. Καὶ ὅστις ἐδῶ ἔρχεται δόξαν νὰ δώσῃ καὶ τιμὴν εἰς ὃν ἡ ἑορτὴ ἀνήκει κ' ἡ πανήγυρις, τιμὴν αὐτὸς ὁ ἥλιος λαμβάνει, καὶ λαμπρότητα, καὶ ὕψωσιν, καὶ δόξαν, καὶ μεγαλεῖον ἀνεκλάλητον.

Θέλεις νὰ μάθῃς πόσον; Πρόσεξε. Κατὰ τὸν Κύριον ἡμῶν τοῦ καθενός μας ἡ ψυχὴ εἶν' ὁσυγκρίτως πολυτιμοτέρα ὄχι ἀπὸ τὴν γῆν μονάχα ὅλην, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον ὅλον Ἐὰν σωρεύσῃς ὅλας τὰς χρηματικὰς ἀξίας, τῆς οἰκουμένης τὰ ἀργύρια, καὶ τὰ χρυσία, καὶ τὰ πολύτιμα πετράδια, καὶ τοὺς ἀδάμαντας, καὶ ὅλους της τοὺς θησαυροὺς, γνωστοὺς καὶ ἀποκρύφους· κ' ἐὰν ὑπ' ὄψιν λάβῃς τῶν ἄστρων τὰ ἑκατομμύρια, καὶ τοὺς ἡλίους τοὺς ἀπειραρίθμους, μὲ πᾶν ὅ,τι εὑρίσκεται ἐπάνω των ἢ εἰ; τὰ βάθη των κρυμμένον, ὅλ' αὐτὰ ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ψυχὴ κ' ἑνὸς μόνον μικροῦ παιδίου, σβύνονται καὶ χάνονται καὶ ἀφανίζονται. Ὑπολογίσατε λοιπόν, ἂν ἠμπορᾶτε, τὴν ἀξίαν τὴν ἐδῶ. Τολμᾶτε;

Πόσαι εἶνε αἱ σταγόνες τῆς θαλάσσης; Καὶ πόσους κόκκους ἄμμου ἔχουν οἱ ὠκεανοί, αἱ θάλασσαι, αἱ λίμναι, καὶ αἱ παραλίαι των, καὶ αἱ ἐκτεταμέναι ἔρημοι; Μετρήσατε. Δὲν δύνασθε; Πολὺ ὀλιγώτερον λοιπὸν εἴσθε εἰς θέσιν νὰ ὑπολογίσητε τίς εἶνε ἡ ἀξία ὅλων, οἱ ὁποῖοι συμπαρίστανται εἰς τὸν ναόν μας τοῦτον.

Ἕνας μονάχα ἅγιος εἶνε ἀνυπολόγιστος ἀξία. Ἀκόμη κι' ὁ μικρότερος. Καὶ ὅταν ὅλοι οἱ λαβόντες τοῦ ἁγίου στέφανον συνηθροισμένοι ἐδῶ ἦνε πρὸς τιμὴν τοῦ ὑπερόχου συναδέλφου των, τοῦ ἐκλεκτοῦ τῶν ἐκλεκτῶν, τοῦ πρώτου μεταξὺ τῶν πρώτων, καὶ δίκαιοι καὶ ὅσοι καὶ μάρτυρες καὶ ὅλοι οἱ προφῆται καὶ τῆς Ἐκκλησίας οἱ φωστῆρες καὶ διδάσκαλοι, κ' ἐν μέσῳ των αὐτὸς τῶν οὐρανῶν ὁ Βασιλεύς, δποία γλῶσσα θέλει δυνηθῆ τὴν τόσην τὴν λαμπρότητα νὰ παραστήσῃ, ποῖος δὲ νοῦς νὰ φαντασθῇ αὐτήν; Ἰδοὺ λοιπὸν εἰς ποίαν πανήγυριν μετέχομεν! Ἰδοὺ εἰς ποίαν ἑορτὴν παρευρισκόμεθα! Καὶ ἰδοὺ πῶς ὁ τελευταῖος ἀπὸ σᾶς εἶνε ἐδῶ λαμπρότερα παρὰ ἂν ἦτο εἰς συνάθροισιν βασιλικήν.

Καὶ αἱ μὲν πανηγύρεις αἱ ἐγκόσμιοι, κι' αἱ ἑορταί, κι' αἱ τέρψεις, κι' αἱ διασκεδάσεις προσωριναὶ εἶνε ἁπλῶς. Πολλοὶ δὲ καὶ χειρότεροι ἐξῆλθον ἀπ' αὐτάς. Διότι πότος εἶν' ἐκεῖ, πολυφαγία, καὶ ἐπίδειξις, καὶ φθόνος, καὶ μανία περισσή, καὶ κούρασις, καὶ φλογισμὸς ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ πολλοὶ εἰς τὰς τοιαύτας συνηθείας τὴν ὑγείαν ἔχασαν καὶ τὴν τιμὴν των ἔφθειραν. Καὶ ὅστις ἔλαμψε πλειότερον διὰ τῶν εὐνοιῶν, τῶν προτιμήσεων, τοῦ κάλλους, τῶν θελγήτρων, καὶ εἰς μεγαλητέραν ματαιότητα ἐξώκειλε, καὶ ἀνωτέραν ἡδονῆς ἀπόλαυσιν ἐπέτυχεν, οὗτος, ὡς ἁμαρτήσας περισσότερον, πλειότερον ἐξέπεσε, καὶ ἂν ἀνόητοι τὸν μακαρίζουν, ἀλλὰ συγκυλισμένος εἰς τὸν βόρβορον τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν παθῶν, δὲν σώζει οὐδὲ τὰ ἀνθρώπινα γνωρίσματα καὶ θέλει δώσει αὐστηρὰς εὐθύνας πρὸ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ.

Ἐνῷ αἱ πανηγύρεις αἱ ἐδῶ καὶ δόξαν ρέουν διαρκῆ καὶ εὐχαρίστησιν ἀμεταμέλητον. Διότι ὅ,τι ἐδῶ ἡνώθη δὲν χωρίζεται, καὶ ὅ,τι ἀπεκτήθη μένει σταθερόν. Καὶ ὅταν θὰ ἐξέλθῃ ὁ καθεὶς καὶ θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἰκόν του ἢ εἰς τὸ ἔργον του, τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ μαζί του θὰ συναποφέρῃ καὶ τῶν ἁγίων τὰς εὐχάς. Κ' ἐρόσον μένῃ εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ποτὲ δὲν θέλει παραγνωρισθῇ, οὐδὲ λησμονηθῇ. Καὶ ἀπὸ τοὺς πλουσίους μὲν πολλοὶ θὰ καταπατηθῶσι, καὶ βασιλεῖς θέλουν σταθῆ ὑπόδικοι εἰς κρίσιν, ἐκεῖνοι δ' οἱ ὁποῖοι μὲ ὅλην των τὴν προθυμίαν ἔτρεχαν εἰς τοὺς ναοὺς τιμῶντες τοὺς ἁγίους, θὰ λάμψουν μετὰ θάνατον περιφανέστερον, καὶ θὰ τεθοῦν αἰώνια ὅπου αἱ πανηγύρεις αἱ ἀθάνατοι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ παντοτεινὴ τιμὴ καὶ ἀγαλλίασις καὶ εὐφροσύνη.

Ποῖος λοιπὸν ὁ φρόνιμος; Θέλει τὸ δείξει, ἂν ἐδῶ προσέρχεται. Καὶ ποῖος ἀγαπᾷ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ φροντίζει διὰ τὴν τιμήν της, καὶ μεριμνᾷ διὰ τὸ μέλλον της; Θέλει τὸ φανερώσει, ἂν ἐδῶ τὴν ὁδηγῇ. Γυναῖκα, ἡ ὁποία εἰς τὴν σύναξιν αὐτὴν παρίσταται μὲ προσοχήν, μ' εὐσέβειαν, μὲ ταπεινὴν καρδίαν, τιμιωτέρα εἶνε καὶ ἀπὸ βασίλισσαν. Καὶ τὰ παιδιά, ὁποῦ ἐδῶ προσέρχονται καὶ ἔμαθαν νὰ στέκουν μὲ εὐλάβειαν, εἶνε ἀνώτερα πολὺ καὶ ἀπὸ διαδόχους θρόνων.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν ἀξίως νὰ παρευρισκώμεθα ἐδῶ, πρέπει νὰ πάρωμεν τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον μᾶς ἐχάραξεν ὁ Ἰωάννης. Τί ἔκαμεν ἐκεῖνος; Ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ. Ὁμολογίαν μὲ τοὺς λόγους, ὁμολογίαν μὲ τὰ ἔργα. Τοῦτο καὶ ἡμεῖς λοιπὸν ἂς κάμωμεν. Ἐμπρός μας προπορεύεται ἐκεῖνος· ἂς ἀκολουθήσωμεν ἡμεῖς.

Τί ὡμολόγησεν ὁ Ἰωάννης καὶ μὲ λόγους καὶ μὲ ὅλην τὴν ψυχήν του; ὅτι ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἦτο αὐτός τίποτε. Ἦλθε, λέγει, ἀπὸ ἐμένα ὀστερος, ἀλλὰ μὲ ἐπροπέραση καὶ ἡ λαμπρότης του μὲ ἐπασκίασε. Καὶ πότε τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἔκαμεν ὁ Βαπτιστής; Ὅταν εὑρίσκετο αὐτὸς εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δόξης του καὶ τῆς δημοτικότητος του, ὅταν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐγνωρίζετο ἀκόμη, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς ἀνθρωπίνους ἐφαίνετο λαμπρότερος τοῦ Ζαχαρίου ὁ υἱός. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἤξευρε τὰ ἀληθές, καὶ τὸ ἐκήρυξε σαφῶς. Προφήτης, Βαπτιστής, Ἠλίας νέος εἰς τὸ Πνεῦμα κ' εἰς τὴν δύναμιν, κατέθεσε τὰ ἀξιώματά του ὅλα πρόθυμος πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ἰησοῦ.

Τί λοιπὸν ἔχομεν ἡμεῖς; Ἀδυναμίας μόνον πιθανῶς, ἐλλείψεις, ἁμαρτήματα Καὶ γαυριῶμεν διὰ τοῦτο, κ' ἐπαιρόμεθα καὶ θεωροῦμεν ὅτι εἴμεθα μεγάλοι καὶ σπουδαῖοι, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀποφεύγομεν, ὡσὰν ἀνάγκην νὰ μὴ ἔχωμεν ἀπὸ αὐτήν, κ' ὑψώνομεν θρασεῖς τὸν ἑαυτόν μας, μέχρι τοῦ καὶ νὰ καταπατῶμεν ἄφοβα, ἀναίσχυντα τὸν νόμον τοῦ Εὐαγγελίου; Ἐντροπή! Ἁμαρτωλὸς δὲν εἶσαι; Ἔνοχος εἰς καταδίκην εἶσαι. Τί θὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπ' αὐτήν; Ἐὰν ὁμολογήσῃς. Τί; Τὴν ἁμαρτίαν σου καὶ τὴν μηδαμινότητά σου. Καὶ τί ἄλλο; Τὴν θείαν ἀγαθότητα καὶ παντοδυναμίαν. Ἂν τὴν εὐτέλειάν σου ἠμπορέσῃς νὰ συναισθανθῇς, καὶ πλήρης ταπεινώσεως, χωρὶς λαμμίαν ἔκπρησιν, προσπέσῃς εἰς τὸ θεῖον ἔλεος καὶ ἐκζητήσῃς ἀπ' αὐτὸ συγγνώμην, ἡ σωτηρία τότε δὲν ἐχάθη διὰ σέ.

Ἀλλὰ καὶ ἂν γεμᾶτος ἦσαι ἀπὸ ἀρετήν, καὶ θαύματα ἂν ἠμποροῦσες νὰ ἐπιτελῇς, καὶ πλούτη ἄπειρα καὶ δόξαι ἔκτακτοι ἐὰν σὲ περιέβαλλαν, τί εἶσαι πάλιν συγκρινόμενος πρὸς τὸν Θεόν: Τίποτε ἄλλο παρὰ σκώληξ, καὶ κόνις, καὶ καπνός. Ἂς μεγαλώσῃ μία πέτρα, βουνὸν ἂς γείνῃ, ὄρος ὑψηλότατον. Τί εἶνε εἰς τὸ ἄπειρον ἐμπρός; Κατώτερον καὶ ἀπὸ κόκκον ἄμμου Καὶ ἕνα φῶς ἂς λάβῃ ὅλην τῆς λαμπρότητος τὴν ἔντασιν. Τί θέλει εἶναι εἰς τὸν ἥλιον ἐμπρός; Μηδέν. Πρὸς τί λοιπὸν καυχᾶσαι σύ; Νὰ κύψῃς χρεωστεῖς μὲ ὅλην τὴν ταπείνωσιν καὶ νὰ ὁμολογήσῃς. Τί; ὅτι δὲν εἶσαι τίποτε ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ἔχεις πίστιν, καὶ εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν; Σὲ ἐρωτῶ κ' ἐγώ· μὴ ἰδικά σου ἦνε; Μήπως τὰ εὑρῆκες σύ; καὶ μήπως ἡ ἀπόκτησίς των ἀπὸ ἐσὲ ἐκατωρθώθη; Ποῖος σοῦ ἔδωκε τὴν ὕπαρξιν, τὸ λογικόν, τὴν θέλησιν, τὴν δύναμιν, τὴν

χάριν; Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Χωρὶς αὐτὸν θὰ ἦσαν μάταιοι οἱ κόποι, οἱ ἀγῶνες, οἱ ἱδρῶτές σου. Διότι τὸ κακόν, κατὰ πολὺ ἀνώτερόν σου. Θὰ σ' ἐδίωτιζε καὶ δέσμιον θὰ σὲ παρέσυρε. Πίστιν λοιπὸν ἔχεις; Τίνος ἡ ἀξία; Τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἀπὸ ἀρετὴν στολίζεσαι; Τὸ καύχημα εἰς ποῖον; Εἰς αὐτόν. Σὺ δῶρα ἔλαβες ἁπλῶς ἀπὸ τὴν θείαν ἀγαθότητα. Ἵνα τί λοιπὸν θρασύνεσαι καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὡς ἰδικά σου θεωρεῖς; Ἕνα μονάχα ἔχεις σὺ νὰ κάμῃς. Τὸ ποῖον; Νὰ ὁμολογῇς. Τί λέγων; Ὅτι εἶσαι τίποτε, καὶ ὅτι ὅ,τι καὶ ἂν ἔχῃς τὸ χρεωστεῖς εἰς τὸν Θεόν.

Ἀλλὰ ἐπαίρεσαι διὰ τὰ πλούτη σου; Μία στιγμὴ καὶ ὅλα ἠφανίσθησαν. Ἀλλὰ διὰ τὸ κάλλος σου; Τὸ ἄνθος, τὸ ὁποῖον θάλλει τὴν αὐγήν, κι' εἰς ἕνα φύσημα ἀνέμου καταρρίπτεται, διὰ νὰ καταπατηθῇ, ἂς σὲ διδάξῃ τὴν εὐτέλειάν του. Καὶ διὰ τοῦτο ὁμολόγει πάλιν. Τί; Τοῦ Πλάστου τὴν λαμπρότητα τὴν ἀνεκλάλητον, καὶ ὅτι σύ, καὶ πλούτη ἀναρίθμητα ἂν ἔχῃς, καὶ νεότητα, καὶ σφρίγος, καὶ ἀκμὴν, καὶ στέμμα ἐὰν φέρῃς εἰς τὴν κεφαλήν, δὲν εἶσαι περισσότερον παρ' ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Ἀβραὰμ διὰ τὸν ἑαυτόν του, θεωρῶν ὅτι δὲν ἦτό τι ἀνώτερον ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ τὴν στάκτην.

Ἠμπορεῖ ὅμως νὰ εἴπῃ κανείς· καὶ ποῖος ἀπὸ ἐκείνους, ποῦ πιστεύουν, δὲν ταπεινώνεται ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν, καὶ δὲν τὸ ἐννοεῖ πῶς εἶνε τίποτε ἐνώπιόν του; Ἐγὼ δὲ ἀπαντῶ, ὅτι δὲν φθάνει μόνον νὰ ὁμολογῶμεν τὴν μηδαμινότητά μας ἀπέναντι τοῦ θείου μεγαλείου. Θέλεις νὰ δείξῃς τὴν ταπείνωσίν σου; Φύλαττε μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ κάμνε σύμφωνα μὲ τὰ προστάγματά του. Ἐφόσον ἔχῃς ἰδικόν σου θέλημα ἀντίθετον, ἐφόσον παίρνῃς ἄλλους δρόμους ἔξω ἀπ' ἐκεῖνον, ποῦ σοῦ χαράττει ὁ Θεός, μάταια λέγεις ὅτι τὸν ἀναγνωρίζεις ἄρχοντα καὶ κύριόν σου. Ἐὰν τὸν ἀνεγνώριζες μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου, θὰ τὸν ὑπήκουες. Μήπως ὁ δοῦλος παρακούῃ τοῦ αὐθέντου του; Μήπως ὁ στρατιώτης κάμνῃ ὅ,τι τοῦ κατέβῃ ποδοπατῶν τὴν προσταγήν τοῦ στρατηγοῦ του; Τί μόνον κάμνουν; Συμμορφώνονται· χωρὶς ἀναβολὴν, χωρὶς ἀντιλογίαν, καὶ στρέφουν ὅλην των τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσουν ὅ,τι διετάχθησαν πιστά. Καταπατεῖς λοιπὸν ἐσὺ τὸν νόμον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐπιμένεις εἰς τὴν καταπάτησιν, δοῦλος τοῦ πάθους ἢ τῆς ἀμελείας σου; Καὶ δὲν ἀφήνεις τὴν κακολογίαν, τὴν ψευτιάν, τὴν βλασφημίαν, τὴν ἀργολογίαν, καὶ εἶσαι πλεονέκτης, ἄδικος, φιλάργυρος, ἀπατεών; Καὶ ἔρχεσαι ἀρχὰ εἰς τὸν ναόν, καὶ ἀμελεῖς τὴν προσευχήν, τῶν Ἱερῶν βιβλίων τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ φεύγεις τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ στέκεσαι μακρὰν τῆς θείας κοινωνίας; Καὶ εἰς τὴν σάρκα σου δουλεύεις, καὶ αἱ ματαιότητες σὲ σύρουν, καὶ αἱ ἐπιδείξεις σοῦ ἀρέσουν, καὶ αἱ ἡδοναὶ αἱ ἄνομοι καὶ αἱ διασκεδάσεις αἱ ἀνήθικοι σ' ἐπασχολοῦν, καὶ πρὸς τοὺς πάσχοντας δεικνύεις ἀδιαφορίαν καὶ σκληρότητα, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ θεάρεστα δὲν δίδεις ὑποστήριξιν, καὶ τὰ καθήκοντά σου τὰ οἰκογενειακὰ παραμελεῖς, καὶ δὲν ζαλίζεσαι περὶ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων σου, καὶ εἰς τὰ κοσμικὰ τὸν νοῦν σου ἔχεις καρφωμένον, καὶ ζῇς ὡς νὰ μὴ πρόκηται ψυχὴν νὰ παραδώσῃς. καὶ ὡς νὰ μὴ ὑπάρχῃ κρίσις, τιμωρία, κόλασις; Τότε ἀποδεικνύεις πῶς δὲν λογαριάζεις τὸν Θεόν, ὅτι ἀντάρτης μᾶλλον εἶσαι ἐναντίον του, στασιαστής, ἐπαναστάτης, καὶ διὰ τοῦτο ὄχι πλέον ἔλεος, ἀλλὰ τοὺς κεραυνούς του ἑτοιμάζει διὰ σέ.

Εἶσαι ταπεινωμένος ἐμπροστὰ εἰς τὸν Θεόν; Δὲν εἶνε παρὰ μία ἡ ἀληθινὴ ἀπόδειξις· τὸ νὰ φανῇς ὑπήκοος εἰς ὅλα πρὸς αὐτόν. Μήπως τὸν ὑπηρέτην ὠφελεῖ νὰ λέγῃ μόνον πρὸς τὸν Κύριόν του λόγια μάταια ὑποταγῆς καὶ σεβασμοῦ; Ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ὑπηρεσίας δοκιμάζεται. Καὶ σὺ τοιουτοτρόπως. Τί ἡ Ἐκκλησία σοῦ ὁρίζει; Φύλαξέ το. Τί προστάζει ὁ Θεός; Ἐκτέλεσέ το. Οὕτω ἔκαμεν ὁ Ἰωάννης. Θὰ τὸν μιμηθῇς καὶ σύ; Αἴ! τότε ἔχεις πράγματι ταπείνωσιν

Ἀλλ' ὄχι τότε μόνον. Χρεωστεῖς καὶ ἄλλο τι. Τὸ ποῖον; Νὰ δείξῃς ὅτι εἶσαι ταπεινὸς καὶ ὡς πρὸς τὸν πλησίον σου. Ἀλλ' εἶσαι πλούσιος ἐσύ, ὡραῖος δυνατός, μὲ φήμην, μ' ὄνομα, μ' ἐπιρροήν, μὲ ἐξουσίαν, καὶ σοφία σὲ στολίζει, καὶ σὲ διακρίνει εὐγλωττία, καὶ γεμᾶτος εἶσαι μὲ πράσημα, καὶ κυβερνήτης χώρας ἰσχυρᾶς, ἢ ἡγεμὼν καὶ ὑπακούουν εἰς τὰ νεύματά σου στόλοι, ἢ ἑκατομμύρια στρατοῦ προσμένουν μίαν μόνην σου διαταγήν, διὰ νὰ ἀνάψουν πανταχοῦ τὸ πῦρ καὶ νὰ σκορπίσουν θάνατον; Ἢ εἶσαι πρῶτος μεταξὺ τῶν ἐναρέτων, τῶν δικαίων, τῶν ἁγίων, ἀκριβὴς καὶ τέλειος ἐκτελεστὴς τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ; Καὶ πάλιν ταπεινώσου. Ἂν αὐτοϋψωθῇς, εἰς μάτην ὅλη ἡ εὐσεβειά σου. Ἐὰν καταφρονήσῃς τὸν ἐλάχιστον ἀπὸ τοὺς πλέον ἀφανεῖς, τὸν χειρότερον ἐξ ὅλων τῶν ἁμαρτωλῶν, ἐχάθης. Τί κατέστρεψε τὸν Φαρισαῖον τῆς παραβολῆς; Τὸ ὅτι διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς μὲ καταφρόνησιν ὡμίλησεν, καὶ ἀπὸ τὸν τελώνην ἀνεκήρυξε καλήτερον τὸν ἑαυτόν του. Τοῦτο ἐματαίωσε τὴν ἀρετήν του ὅλην. Ἀλλ' εἶσαι οὐ ἀνώτερος ἀπὸ ἐκεῖνον; Πόσον ἀρά γε; Μήπως τὸν Παῦλον ὑπερέβης; Μήπως τὸν Πέτρον ἐπεσκίασες; Μὴ ὑπὲρ τὸν Βασίλειον καὶ τὸν Χρυσόστομον ἀνῆλθες; Ἀλλὰ καὶ ἂν τοὺς ὑπερέβαινες, ἕνα μονάχα ὤφειλες νὰ κάμνῃς. Τί; Νὰ ταπεινώνεσαι βαθύτερον ἀπέναντι τῶν ἄλλων. Ἰδοὺ τὸ μέγα γνώρισμα τῆς ὑπερόχου ἀρετῆς. Τί τόσον ἀνεβίβασε τὸν Παῦλον; Μόνον τὸ ὅτι ἦτο πρῶτος εἰς τὴν πίστιν, εἰς τὸν ζῆλον, εἰς τὰ κατορθώματα τὰ ἄλλα; Τὸ στεφάνωμά του τάχα ἀγνοεῖς πῶς ἦτο ἡ ταπείνωσις κ' ἡ μετριοφροσύνη του;

Μιμήσου τον λοιπὸν καὶ σύ. Τί ἔλεγεν ἐκεῖνος; «Εἰ καὶ οὐδέν εἰμι». Δηλαδή; Ἂν καὶ δὲν εἶμαι τίποτε. Τίποτ' ἕνας Παῦλος τὸν ἑαυτόν του ἐθεώρει, καὶ ἀλλοῦ ἐκραύγαζεν ὅτι ἀφ' ὅλους τοὺς χριστιανοὺς ἐλαχιστότερος ἦτο αὐτός. Τοῦτο ἂς ἦνε καὶ τὸ ἰδικόν σου φρόνημα. Βάλλε τὸν ἑαυτόν σου παρακάτω ἀπὸ ὅλους. Τότε εἶσαι ταπεινὸς ἀληθινά, τότε δέχεται ὁ Κύριός μας καὶ Θεός

μας τὴν ὁμολογίαν, ποῦ τοῦ κάμνεις, ὅτι ἐμπρός του ταπεινώνεσαι. Καὶ τότε θὰ σοῦ δώσῃ ὕψωσιν ἐκεῖνος. Διότι, καθὼς εἶπεν ὁ Χριστός, οὗτος εἶνε εἰς τὴν βασιλείαν του ὁ νόμος ὁ ἰσχύων. Τὸν ἑαυτόν σου ὕψωσες; Σὲ περιμένει ἡ ταπείνωσις. Ἐταπεινώθης δὲ ὁ ἴδιος; Θὰ σὲ ὑψώσῃ ὁ Θεός.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἑορτάζωμεν ἀξίως τὸν μέγαν μας Προφήτην, Πρόδρομον καὶ Βαπτιστήν, τὸν Ἰωάννην, ὀφείλομεν ἀκόμη καὶ ἄλλο νὰ ὁμολογῶμεν καὶ κηρύττωμεν, καθὼς ἐκεῖνος ἔκαμε. Τί δηλαδή; Ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἶν' ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Οὐρανίου μας Πατρός. Ἡ οἰκηγένειά σου λησμονεῖ τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ σύρεται εἰς ματαιότητας καὶ ἐπιπολαιότητας ἡ κόρη σου, εἰς ἀσωτείας καὶ πλεονεξίας ὁ υἱός σου; Ἐνθύμιζέ τους τὸν Χριστόν. Ἠζεύρεις φίλους σου, γνωρίμους σου, μὲ πίστιν δηλητηριασμένην, κλονισμένην, ἀσθενῆ, τῶν κοσμικῶν φροντίδων μόνον δούλους, τῶν ἐπιθυμιῶν των καταπάτημα καὶ τῶν παθῶν των θύματα; Προσπάθει νὰ ἀναστηλώσῃς εἰς τὸν νοῦν των καὶ εἰς τὰς καρδίας των τῆς πίστεως τὸ κράτος καὶ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἂν ἀπίστους ἴδῃς, ἀσεβεῖς ψυχάς, τὴν ἀθεΐαν των νὰ φανερώνουν καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ διαδίδουν, καὶ νὰ ἐμπαίζουν καὶ νὰ πολεμοῦν τὴν Ἱερὰν θρησκείαν μας, μ' ὅλον τὸ θάρρος σύ, μὲ ὅλην τὴν θερμότητα ἀντίκρουσε τὴν πλάνην των, καὶ ζήτησε νὰ τοὺς φωτίσῃς καὶ νὰ προφυλάξῃς ἄλλους ἀπὸ τοὺς δόλους καὶ τὰ δίκτυά των. Τοιουτοτρόπως ἔκαμνεν ὁ Ἰωάννης· ὡμολογοῦσε δημοσίᾳ τὸν Χριστόν. Καὶ πότε; Ὅταν ὅλως διόλου ἄγνωστος ἦτο ἀκόμη εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ κανεὶς δὲν τὸν ἐπίστευεν, οὐδὲ τὸν ἠκολούθει Καὶ τώρα, ὅτ' ἑκατομμύρια καὶ μυριάδες ἀναρίθμητοι πιστεύουν εἰς αὐτόν, καὶ ἄπειροι ναοὶ ὑψώνονται παντοῦ εἰς τὴν λατρείαν του, καὶ πόλεις, νῆσοι, ἤπειροι, χωρία, καὶ βουνά, καὶ φάραγγες, καὶ πεδιάδες, καὶ κοιλάδες, καὶ καλύβαι, καὶ ἀνάκτορα διαλαλοῦν τὸ ὄνομά του, καὶ βασιλεῖς τὸν προσκυνοῦν, καὶ ἐπιστήμονες λαμπροί, καὶ ἐξοχοι διδάσκαλοι καὶ κήρυκες τὸν εὐλογοῦν καὶ τὸν ὑμνοῦν, θὰ σιωπήσῃς σύ; Ἀ! ὄχι! Πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἂς τὸν ὁμολογῶμεν τὸν Χριστόν. Ἐὰν ὁ Ἰωάννης μόνος τότε τὸν ὡμολογοῦσεν, ἀλλ' ἐπὶ εἴκοσιν αἰῶνας ἀπειράριθμοι φωναὶ ἠνώθησαν εἰς τὴν ὁμολογίαν του, ὡς εἰς τὴν πλέον ἐξοχον καὶ θαυμασίαν ἁρμονίαν. Δὲν βλέπεις τί εἰς τὰ τραγούδια γίνεται; Ὅ,τι φανῇ ἁρμονικὸν κυκλοφορεῖ ἀμέσως. Καὶ ὅ,τι ἔψαλεν ἐξαίρετα, μὲ τέχνην καὶ μὲ δύναμιν, τεχνίτης φημισμένος, κάμνει τὸν γῦρόν του εὐθύς Καὶ γέροντες ἀκόμη, καὶ μικρὰ παιδία, ἀνίκανα καλὰ τὰς λέξεις νὰ προφέρουν, ἐνασχολοῦνται μὲ αὐτό. Καὶ ἔπειτα ἡμεῖς θὰ ἀδιαφορήσωμεν διὰ τὴν χριστιανικὴν ὁμολογίαν, τὸ ᾆσμα τοῦτο τὸ γλυκύτατον, τὸ δωρηθὲν εἰς τοὺς πιστοὺς ἀπὸ αὐτὸν τὸν οὐρανόν; Ἀλλ' ἄγγελοι τὸ ψάλλουσι, καὶ δίκαιοι, καὶ ἅγιοι, καὶ μάρτυρες, χοροὶ ἐπίλεκτοι στεφανωμένων ἀθλητῶν τῆς πίστεως τῆς χριστιανικῆς. Ἢ δὲν ἀκούεις τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, καὶ τοῦ Παύλου, καὶ τοῦ Ἰωάννου, Ἀθανασίου, Βασιλείου, Γρηγορίου, Χρυσοστόμου, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ τὴν μολπήν, ἥτις περιηχεῖ καὶ γῆν καὶ οὐρανὸν ἀπὸ τὰ στόματα τὰ πάγκαλα, τὰ μυροβόλα, τὰ ἁγιά, τ' ἁρμονικὰ εὐσεβεστάτων γυναικῶν, περικαλλῶν παρθένων, αἱ ὁποῖαι ἔζησαν μὲ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ τὴν ἐγκατέλειψαν ἐπάνω εἰς τὰς φλόγας, τοὺς τροχούς, κ' ἐμπρὸς εἰς τὰ ἠκοντισμένα ξίφη τῶν δημίων των;

Καὶ σήμερον ἀκόμη ὅ,τι ἐκλεκτόν, ἐξαίρετον καὶ τίμιον, μὲ τὴν ὁμολογίαν αὐτὴν ζῇ Μὴ δ' ἦνε μόνον χρέος μας; Ἀλλ' εἶνε καὶ τιμή, καὶ δόξα καὶ συμφέρον μας. Ὁμολογοῦμεν τὸν Χριστὸν ἐδῶ; Θὰ μᾶς ὁμολογήσῃ καὶ ἐκεῖνος εἰς τὴν ἡμέραν τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ· ὡς ποίους; ὅτι πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι τοῦ ἐστάθημεν, ὅτι μὲ τὴν ὁμολογίαν του εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν εἰζήσαμεν, καὶ μᾶς ἐξίζει πάντοτε πλησίον του νὰ εἴμεθα εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰωνίαν, μὲ ἰδικά μας ὅλα τ' οὐρανοῦ τ' ἀγαθά.

Μηδὲ νὰ μοῦ εἰπῇ κανείς, ὅτι αὐτὸς εἶνε πολὺ ἁμαρτωλὸς καὶ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ἀναφέρῃ τὸν Σωτῆρά μας. Εἰς τί ἐγκλήματα ὑπέπεσες; ἐλήστευσες; ἠδίκησες; εἰς ἁμαρτίας σαρκικὰς ἐδούλευσες; καὶ συκοφάντης ἔγεινες, καὶ ψεύστης, καὶ ἀπατεών, καὶ μὲ τὴν βλασφημίαν κατεμίανες τὰ χείλη σου, καὶ ὅρκους ἔκαμες ψευδεῖς, καὶ μ' αἷμα κατεμόλυνες τὸ χέρι σου; Ὦ! τρέμε, δυστυχῆ! Ἀλλ' ἕως πότε; ἕως ὅτου ζῇς ἀμετανόητος. Συνήλθες ὅμως, καὶ ἐθλίβης, καὶ ἐστέναξες, καὶ δάκρυ ἔχυσες πικρόν, καὶ θέλεις νὰ ἀπαρνηθῇς τὰ πάθη σου, καὶ νὰ καθαρισθῇς ἀπὸ τὰ ἁμαρτήματά σου, διὰ νὰ ἠμπορέσῃς ἄφοβα, ἐλεύθερα νὰ ἔχῃς εἰς τὸ στόμα σου παντοτεινὰ τὸ θεῖον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ὄνομα; Φθάνει νὰ θέλῃς, καὶ ἡ ἁμαρτία σου θὰ σηκωθῇ. Ποῖος τὸ βεβαιώνει; Ἄκουσε τοῦ Βαπτιστοῦ τὸ στόμα. Ὡς εἶδε τὸν Χριστὸν νὰ ἔρχεται, νά, εἶπεν, Ἐκεῖνος, ὅπου βαστάζει ἐπάνω του τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, ἐνῷ ὁ ἴδιος εἰς ἁμαρτίαν δὲν ὑπέπεσεν· ἴδοὺ Ἐκεῖνος, ποῦ θὰ σφαγῇ ὡσὰν ἀμνός, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ μέσον νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του καὶ ν' ἀποκτήσῃ σωτηρίαν. Διατί λοιπόν, ἁμαρτωλέ, φοβεῖσαι; Μετανόησε, τὸ ἔγκλημά σου ὁμολόγησε, ἀλλὰ μὲ τὴν ψυχήν σου ὅλην, κ' εἰς τὸν Σωτῆρα πρόστρεξε μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου, μὲ σταθερὰν ἀπόφασιν ὁλόκληρος νὰ τοῦ ἀνήκῃ τοῦ λοιποῦ. Διστάζεις; Ὁ λῃστὴς σὲ προσκαλεῖ, θάρρος νὰ λάβῃς. Καὶ αἷμα ἐὰν ἔχυσες, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐὰν ἔκαμες, ἐξ ὁλοκλήρου θὰ σοῦ ἀφεθοῦν. Τί λέγεις, ὅτι εἶσαι ἔνοχος, Ἂν ἀληθῶς μετανοήσῃς, ἤσουν ἄλλοτ' ἔνοχος, δὲν εἶσαι τώρα πλέον. Τί δὲ εἶσαι; Φίλος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ψάλλε τὸν λοιπόν, καὶ ὕμνει τον, κ' ἐπικαλοῦ τὸ ὄνομά του, τὴν βοήθειαν, τὴν χάριν, τὴν ἀγάπην του. Κάθε φωνή σου θὰ τοῦ ἦνε ἀρεστή, κ' ἡ εὐλογία του ἡ πατρικὴ θὰ σοῦ δοθῇ μὲ μέτρον ἄπειρον καὶ μὲ φιλοστοργίαν περισσήν.

Αὐτὴν τὴν τύχην εἴθε νὰ ἀξιωθῶμεν ὅλοι μας, ἀγαπητοί. Καὶ εἶνε εἰς τὸ χέρι μας, ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσωμεν. Διότι ὁ Χριστὸς μᾶς προσκαλεῖ μὲ ὅλην του τὴν προθυμίαν, καὶ ὁ τετιμημένος Πρόδρομός του ἕτοιμος εἶνε πάντοτε εἰς μεσιτείαν δι' ἡμᾶς Ὦ ὑπερένδοξε υἱὲ τοῦ Ζαχαρίου, εἰς τὴν σημερινήν σου τὴν πανήγυριν, αὐτὴν τὴν χάριν σοῦ ζητοῦμεν μὲ ὅλην τῆς φωνῆς καὶ τῆς καρδίας μας τὴν δύναμιν. Βοήθησε καὶ τὺ εἰς τὸ νὰ μετανοήσωμεν εἰλικρινῶς καὶ νὰ παρουσιάσωμεν καρποὺς ἀξίους μετανοίας, ὡς τὸ ἀθάνατόν σου στόμα διεκήρυττε κοντὰ εἰς τὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνου. Ἂν ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν ἐρχώμεθα εἰς τοὺς νοῦς νὰ σὲ ὑμνήσωμεν, πλὴν θέλομεν κ' ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ σ' ἴδωμεν, διὰ νὰ συμπανηγυρίζωμεν ὁμοῦ ἐκεῖ αἰώνια, ἀθάνατα, παντοτεινά, πλησίον τοῦ Σωτῆρος καὶ Κυρίου μας, ἡ χάρις εἴθε τοῦ ὁποίου νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν πόθον τοῦτον τῆς ψυχῆς μας, πόθον βαθύν, θερμότατον, διάπυρον.

Ο ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΑ ΑΥΤΑ ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ

Καὶ ἡμεῖς μὲν ἠλπίσαμεν, ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις θὰ ἐπολιτεύετο νομιμώτερον καὶ χρηστότερον εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς νέας ἱερᾶς Συνόδου. Ἀλλὰ μόνον οἱ χορευταὶ ἤλλαξαν, ὁ δὲ χορὸς ἐξηκολούθησεν ὁ αὐτός.

Εἰς τὸν νῦν πρωθυπουργὸν δυνηγέτο ὁδὸς ἀναδείξεως. Πολιτευόμενος εὐσεβέστερον καὶ τιμιώτερον ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἐπετέλει κατόρθωμα, ὅπερ θὰ τὸν ἤρεν ὑπεράνω συνήθους Ἕλληνος Κυβερνήτου. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς εὐθείας καὶ χρηστῆς ὁδοῦ προετίμησε τὴν ἀτραπόν, ἐφ' ἧς εὕρισκε τὰ πέλματα τῶν προκατόχων του. Καὶ ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ πρὸς αὐτοὺς διάστασίς του εἶνε ὡς πρὸς τὴν ἀρχήν, καὶ ὄχι ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς.

Τί εὐθύτερον ἀπὸ τὸ νὰ παρέμενεν εἰς τὴν νέαν ἱερὰν Σύνοδον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀργολίδος; Καὶ ἂν ἀκόμη ἡ περουσινὴ Συνοδικὴ ὑπηρεσία του, κληθέντος μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ μακαρίτου Μητροπολίτου Προκοπίου, ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς τακτική, ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸν ὁρίσῃ ὡς τὸν ἕτερον τῶν δύο Συνοδικῶν, τοὺς ὁποίους ἀπεφάσισε νὰ διατηρήσῃ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ διὰ δεύτερον ἔτος. Καὶ ἂν νομικῶς ἠδύνατο, ἠθικῶς τὸ ἐχρεώστει. Ἀφ' ἑνὸς διότι ὁ ἅγιος Ἀργολίδος εἶχεν ἐνασκήσει τὸ ἀξίωμα τοῦ Συνοδικοῦ ἐπὶ χρόνον ἐλάσσονα ἐκείνου, ὃν διήνυσαν οἱ ἀντ' αὐτοῦ προτιμηθέντες, καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οὗτος καὶ ἄλλοτε ἔτυχε τοιαύτης διακρίσεως καὶ εὐνοίας, ἡ δὲ ἐκ νέου ἐπιδαψίλευσις αὐτῆς φαίνεται μᾶλλον μετέχουσα ὑπόπτου τινὸς ὑπολογισμοῦ καὶ προσωποληψίας.

Ἄλλως τε ὁ Νόμος, ἐπιτρέψας εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διατηρῇ δύο ἐκ τῶν Συνοδικῶν καὶ πλέον τοῦ ἔτους, εἶχεν ὡς αὐτονόητον προϋπόθεσιν τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας εὐσυνείδητον καὶ τιμίαν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου. Ἐνόει δηλαδὴ ὅτι τοῦ εὐεργετήματος θὰ ἀπολαύσει συνοδικοί τινες εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, καθ' ἃς παρέχεται ἡ ἐγγύησις, ὅτι δι' αὐτῶν θελει ἐπιτευχθῇ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ διακυβευθῇ διὰ τῆς προσκλήσεως ἑτέρων.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ κυβέρνησις ἠλέγχθη κατωτέρα τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου. Ὁ ἅγιος Ὕδρας εἶνε ὁμολογουμένως ἀγαθωτάτη καρδία. Θὰ ἠυχόμεθα μάλιστα νὰ εἶχεν ὀλιγωτέραν τὴν ἀγαθότητα καὶ περισσοτέραν τὴν ἰσχὺν τοῦ χαρακτῆρος· ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος, ἐν τῇ ἀφελεῖ εἰλικρινείᾳ του, δὲν θὰ θελήσῃ βέβαια νὰ παραπέμψῃ εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας πρόνοιαν τοῦ νομοθέτου τοὺς ἀπορροῦντας πῶς προεκρίθη τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Τριφυλίας. Παρόμοιον συνέβη καὶ ὡς πρὸς τὸν ἅγιον Νάξου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀργολίδος δὲν εἶνε ἐκ τῶν εὐχειρώτων. Ἐκτὸς τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προκοπίου, καὶ εἰς πλείστας ἄλλας περιστάσεις ἔδειξεν ὅτι κατέχει τι τὸ ἐρρωμένως νομιμόφρον κ' εὐσταθές. Ἀλλ' ἀκριβῶς τὸ πλεονέκτημά του τοῦτο δὲν ἐκρίθη, φαίνεται, συμβιβαζόμενον πρὸς τὰς κυβερνητικὰς βλέψεις. Εἷς Συνοδικός, διὰ νὰ ἦνε ἀρεστὸς εἰς τοὺς πολιτικούς μας ἄρχοντας, πρέπει νὰ ἐπανέρχηται ἀπέναντί των εἰς τὰς ἀρχαίας του παραδώσεις ὡς ὑποτακτικοῦ. Περισσοτέρα θέλησις παρέχει πάντοτε πράγματα εἰς τοὺς ἐπιζητοῦντας τοιαῦτα.

Καὶ οὕτως ὁ δυσάλωτος παρηγκωνίσθη ἐπὶ θυσίᾳ νόμου, λογικῆς, δικαιοσύνης καὶ ἐκκλησιαστικοῦ συμφέροντος, ἔλαχε δὲ ἡ εὔνοια εἰς τὸν θεωρηθέντα εὐχρηστότερον.

Τοιουτοτρόπως ἀποδεικνύεται διὰ μυριοστὴν φοράν, ὅτι εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα μᾶλλον παντὸς ἄλλου οἱ κυβερνητικοὶ χορευταὶ ἀλλάζουν, ἀλλ' ὁ χορὸς παραμένει ὁ αὐτός. Οἱ πολιτικοί μας κύκλοι ἀποφασίζουσι περὶ τῶν τυχῶν τῆς Ἐκκλησίας μετὰ ὀλιγωτέρας προσοχῆς ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν καταβάλλουσι προκειμένου περὶ τελωνοφυλάκων καὶ κλητήρων. Ἡ ἱστορία αὕτη εἶνε παλαιά, τὸ δὲ θλιβερὸν ἰδίᾳ εἶνε ὅτι τὴν ἐσυνειθίσαμεν ὅλοι εἰς βαθμόν, ὥστε νὰ μὴ μᾶς ἐμποιῇ τὴν ἐλαχίστην αἴσθησιν. Ἀλλ' ἡμεῖς, φρονοῦντες ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν δὲν ἀπέλιπε πᾶσα ἐλπὶς αἰσιωτέρου μέλλοντος, ἐθεωρήσαμεν ὅτι δὲν ἔπρεπε ν' ἀντιπαρέλθῃ ἀπαρατήρητον τὸ γεγονός, ὅτι ὑπὸ τὰς διαφόρους κυβερνήσεις μας τελεῖται συστηματικὴ καὶ σταθερὰ τῶν νόμων αὐτῆς καταστρατήγησις, διαπραττομένη μὲν ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε διαχειριζομένων τὴν ἀρχήν, ἐγκρινομένη δὲ διὰ σιγῆς καὶ ἀδιαφορίας ὑπὸ τῶν κυβερνητῶν τῆς αὔριον, ἑτοίμων νὰ βαδίσωσιν ἐπίσης ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ.

Μιχ. Ι. Γαλανός

ΔΙΑ ΤΑ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΚΑ

Τὸ βιβλιοπωλεῖον «Ἀναπλάσεως» ἀνέλαβεν, ὡς γνωστόν, νὰ συνεχίσῃ τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἁπάντων τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου μὲ τὸ πρωτότυπον κείμενον καὶ νεοελληνικὴν μετάφρασιν φιλοπονουμένην ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Ἀναπλάσεως» Μιχαὴλ Ι. Γαλανοῦ. Καθὼς δὲ ἀνηγγέλθη καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, ἐξεδόθη ἤδη καὶ τὸ Γ'. Τεῦχος τοῦ Δ'. Τόμου.

Ἐπειδὴ ἔργον, οἷον τὰ Ἅπαντα τοῦ κορυφαίου τῶν ῥητόρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, εἶνε ἀνάγκασμα δυνάμενον τὰ μέγιστα νὰ ἐπιδράσῃ καὶ εἰς τὸν χριστιανικὸν καταρτισμὸν τῶν ψυχῶν καὶ εἰς τὴν ἀνάδειξιν εὐδοκιμωτάτων κηρύκων τοῦ θείου λόγου, ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ συστήσωμεν θερμῶς ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων τὴν εἰς αὐτὸ ἐγγραφὴν τῶν δυναμένων νὰ διαθέσωσι τὴν κατὰ μῆνα συνδρομήν. Ὁ Διευθυντὴς τῆς «Ἀναπλάσεως» δὲν ἔχει ἤδη πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο καμμίαν χρηματικὴν σχέσιν, ἐργάζεται δ' εἰς τὴν μετάφρασιν μόνον ἐκ τοῦ πόθου νὰ μὴ μείνῃ ἀσυντέλεστος ἔκδοσις, ἐξ ἧς προσδοκᾷ καλλίστους καὶ ἀφθόνους πνευματικοὺς καρπούς. Ἐντεῦθεν δὲν κωλύεται πλέον νὰ παραστήσῃ εἰς τε τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς καὶ τὰς ἀπανταχοῦ τοῦ Ὀρθοδόξου κόσμου ὁμογενεῖς Μονάς, ὅτι δὲν θὰ ἔπραττόν τι ἀξιοκατάκριτον, οὐδ' ἀνωφελές, ἐὰν ὑποστήριζον τὸ ἔργον τοῦτο τὸ κατὰ δύναμιν καὶ συνήργουν εἰς τὴν αἰσίαν ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ.

Φωνάζομεν συχνά, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὸ θρησκευτικὸν ἡμῶν αἴσθημα καὶ νὰ παρασκευασθῶμεν κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν τὰς εὐκλεεστέρας αὐτῆς ἡμέρας. Καὶ ἀνομολογοῦμεν ὅτι εἰς τὰς ἀπανταχοῦ Μονάς μας ἀνάγκη νὰ εἰσδύσῃ περισσότερον φῶς διὰ περισσοτέρας γνώσεως καὶ προσοικειώσεως τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ζωῆς.

Ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰ ἔργα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου δύνανται νὰ μᾶς παράσχωσι τὴν πολυτιμοτέραν συμβολήν. Ἐὰν εἰς πᾶσαν Μητρόπολιν καὶ Ἐπισκοπὴν καταστῇ δυνατὴ ἡ μελέτη των ὑπὸ τῶν ἐκεῖ διακόνων, ἱεροκηρύκων καὶ διδασκάλων, καὶ ἐὰν πᾶσα Μονή, προμηθευομένη μίαν τοὐλάχιστον σειράν, τὴν ἔθετεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φιλομαθεστέρων μοναχῶν, ἡ μὲν δαπάνη θὰ ἦτο ἀναξία λόγου διὰ τῆς εὐκολίας, ἣν παρέχει ἡ μηνιαία ἔκδοσις, ἡ δὲ ὠφέλεια, ἱκανὴ ἐν τῷ παρόντι, θὰ ἦτο ἀνυπολόγιστος διὰ τὸ μέλλον. Ἐὰν ἔστω καὶ εἰς ὀλιγίστας ψυχὰς μετεδίδοντο σπινθῆρές τινες ἀπὸ τὸ θεῖον πῦρ, τὸ ὁποῖον διέφλεγε τὴν ἔνθεον ψυχὴν τοῦ Χρυσοστόμου, ἐὰν ὀλίγοι τινὲς κήρυκες προσελάμβαναν σμικρόν τι μόνον ἐκ τῆς ἀκαταμαχήτου τέχνης, δι' ἧς ἐγνώριζεν ἐκεῖνος νὰ συναρπάζῃ καὶ γοητεύῃ τὰς ψυχάς, τὸ καθόλου ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν κέρδος ἤθελεν εἶσθαι μέγα, καὶ ἡ ἐντεῦθεν δυναμένη νὰ προκύψῃ νέα πνευματικὴ ζωὴ θὰ εἶχε τὰς μᾶλλον εὐγαρίστους συνεπείας καὶ διὰ τὰς καθόλου ἡμῶν τύχας.

Ἐλπίζομεν διὰ τοῦτο, ὅτι Μητροπολῖται καὶ λοιποὶ ἀρχιερεῖς θὰ θελήσωσι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἁπάντων τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, καὶ αἱ διάφοροι Μοναὶ θὰ ἀναγράψωσιν εἰς τοὺς προϋπολογισμούς των κονδύλιόν τι διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτῶν. Ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ μεταφράζονται οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ ἡμῶν Πατέρες, καὶ αἱ ἐκδόσεις εὐοδοῦνται, διότι ἐκεῖ κλῆρος καὶ λαὸς ἐννοοῦσιν οἷα δύνανται νὰ προσπορισθῶσιν ἐντεῦθεν ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ ὠφελήματα, ἐπεκτεινόμενα κατ' ἀνάγκην καὶ εἰς τὰ σπουδαιότατα οἰκογενειακὰ καὶ κοινωνικὰ συμφέροντα. Θὰ ἦτο ἑπομένως θλιβερώτατον, ἂν ἡμεῖς ἐμένομεν ψυχροὶ πρὸς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀθανάτων ῥημάτων τοῦ καλλίστου σεμνώματος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας ῥητορείας, καυχώμενοι μὲν δι' αὐτόν, ἀπαξιοῦντες δὲ νὰ μελετήσωμεν τὰ ἔργα του, τὰ ὁποῖα ἡ θεία χάρις ἐνέπνευσεν ὄχι μόνον διὰ τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς μεταγενεστέρους.

ΤΡΕΙΣ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΙΣ

Α'. Οἱ κρατοῦντες ἀκόμη εἰς χεῖράς των ἀγγελίας τῶν Ὁμιλιῶν τοῦ κ. Μιχ. Ι. Γαλανοῦ εἰς τὰς Εὐαγγελικὰς Περικοπὰς τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν καὶ τοὺς Βίους τῶν κατ' αὐτὰς πανηγυριζομένων Ἁγίων, παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὰς ἐπιστρέψωσιν ἀμέσως, διὰ νὰ δημοσιευθοῦν ἐν τέλει τοῦ βιβλίου τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ἐγγραφέντων.

Β'. Οἱ ὀφείλοντες ἀκόμη τὴν συνδρομήν των εἰς τὴν «Ἀνάπλασιν» παρακαλοῦνται νὰ τὴν πληρώσωσιν εἰς τοὺς οἰκείους ἀνταποκριτάς, ἢ νὰ μᾶς τὴν στείλωσιν ἀπ' εὐθείας οἱ μένοντες εἰς πόλεις ὅπου ἀνταποκριταί μας δὲν ὑπάρχουν. Οὐδ' εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι οἱ περιμένοντες τὸ τέλος τοῦ ἔτους, διὰ νὰ πληρώσουν, ἐφαρμόζουν ὄχι λογικὸν οὐδὲ ὠφέλιμον εἰς τὸ ἔργον μας σύστημα, καθόσον ἡμεῖς κάμνομεν ἔξοδα κάθε ἑβδομάδα, οἱ δὲ πιστωταί μας δὲν περιμένουν νὰ πληρωθοῦν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Γ'. Οἱ ὀφείλοντες ἐκ τευχῶν τῶν τριῶν τόμων τῶν Χρυσοστομικῶν, τῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μιχ. καὶ Νικ. Ι. Γαλανοῦ, παρακαλοῦνται νὰ στείλουν πρὸς τὸν Μιχαὴλ Ι. Γαλανὸν ὅ,τι ἀκόμη χρεωστοῦν, διὰ νὰ κλείσῃ ὁ λογαριασμός των.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ αὐλῇ Παρθεναγωγείου Διαλησμᾶ
Κυριακῇ 15 Σεπτεμβρ. ὥρ. 7—8 μ. μ. Π. Δουληγέρης

Ἐν Πειραιεῖ ἐν τῷ Ζαννείῳ Ὀρφανοτροφείῳ
Κυριακῇ 8 Σεπτεμβρίου ὥρ. 5—6 μ. μ. Μιχ. Ι. Γαλανὸς

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΛΗΣΜΑ
66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—68